

pravične želje, prošnje in zahteve Slovencev gledé jednakopravnosti slovenskega jezika v šolah in uradih. Najbolje neumna je mariborska: ta brodi nekaj o nevarnosti „kulture“, o poginu Nemcev na Spodnjem Stajerskem, če se Slovencem drobnica pravic od cesarja uže 1. 1867 podpisanih res privoščí. Prav za prav pa to druga ni, kakor strah in groza tistih Nemcev in nemčurjev advokatov, notarjev, uradnikov, profesorjev, ki utegnejo službe zgubiti, ker se slovenščine ali nečejo, ali ne morejo naučiti. Zato ni čuda, ako sta tudi ravnatelj mariborske realke, nemec Frank, in ravnatelj gimnazije, nemec Gutscher, glasovala zoper Slovence. Tem in podobnim gospodom in jihovej deci na ljubo bi naj Slovenci pustil svoje pravice in se učil nemški? Tako ne bo! Slovenci se hočemo učiti znanostij in tujih jezikov, tudi nemškega, od ljudi, ki so ali naše krvi, ali vsaj našega jezika zmožni in mu prijazni. Saj jih plačujemo sami! — V Ljubljani so dne 11., 13. in 14. aprila mestne volitve. Želimo pristrčno, da zmagajo Slovenci in nemčursko svojat pobrišejo iz slovenskega središča; Ljubljana šteje 13.000 Slovencev zraven 5000 nemcev in nemškutarjev, je toraj uže mesto slovensko. Bodi torej tudi župan in ves zastop kmalu slovenski! — Kampik dobi obrtnijsko državno šolo; Trst pa novo železnico do Herpela v Istri. — Magjari svoje Nemce silijo, da morajo ti slovesno in javno protestovati zoper nemško-pruski „Schulverein“. Hrvatski poslanci so za gledališče v Zagrebu dovolili 32.000 gold. podpore, da se igrajo hrvatske, pa tudi nemške in druge igre v njem. Za uboge Hrvate je to vendar preveč.

Vnanje države. Pruski deželni zbor je sklenol zatreti katoličanom sovražne postave; ljubi mir verski zavlada zopet na Nemškem. To so zraven Bogu Nemci dolžni vrlim nemškim katoliškim poslancem in časopisom konservativnim, ki so umogočili volitev pridnih poslancev. Brez pogumnih časopisov in spretnih urednikov bi ne opravili nič. — Ruski car hoče se baje preseliti v Moskvo, vse nemške in francoske šege, obleko, govorico je pri svojem dvoru odpravil in zaukazal slovansko. Judi morajo iz cesarstva! V Odesi so 3 nihilisti ustrelili generala Strelnikova, bili ugrabljeni in takoj obešeni. Trdnjave proti nemškeji meji in avstrijskeji zidajo Rusi, za sedaj se porabi v to svrhu 15 milijonov rubljev. — Turški sultan pozval je mnogo nemških oficirjev, ki mu razdajano vojsko v red spravljajo. — Greški kralj je po noči se sprehajal in od neopaznega vojaka bil obstreljen. — Italijani so na Francoze jako hudi, ker so jim ti pod nosom proč vzeli Tunis v Afriki; toda vročo jezo so si precej ohladili, sprevidevši, da jim treba zaveznikov proti Bismarku, kateri grabi proti jugu in tudi Francoze želi še enkrat potlačiti. Papeža je obiskal ruski veliki knez Vladimir. Pravoč je, da bode sedaj ruska vlada pravičnejša katoličanom. — Franco-

zom stane zasedenje Tuneške dežele uže 80 milijonov frankov. — Na Španjolskem nastala je mala rabuka v Barceloni; ljudje nečejo delati, se klatijo po ulicah in hočejo, da bi kralja zapodili in republiko proglasili. Policija zaprla je okolo 50 ljudi. — Brazilijanski cesar prorokuje velik boj med Nemci in Francozi, ti bodo zopet tepeni, zgubijo polovico dežele. Vrh tega še po-baše železni Bismark v svojo mavho lepo Belgijo in bogato Holandijo! Čudno prerokovanje!

Za poduk in kratek čas.

Mostar.

II. Poprej bila je v Mostaru šola za kakih 15 krščanskih fantičev, ki so se učili turškega jezika, da so zamogli pozneje kako častnejšo službo doseči. Za ta zavod je neki J. D. oskrbel in posvetil škofu Kraljeviću turško-slovansko slovnico: „Kava idi Osmanije. Eseri chamei Mehmed Fuad ve Ahmed Džeudet. Pravila otomanskoga jezika spisal Mehmed Fuad i Ahmed Džeudet, iz turškega jezika preveo, a stranom preradio i koristnimi spisi nadpunio J. D.“ Tako so torej katoličani vestno skrbeli za duševni napredek svoje mladine. Srbi imajo neki dve šoli; muhamedani pa štejejo čez dvajset mejtefov ali ljudskih učilnic — se ve slabih. Mostar je bil in je še menda sedaj sedež ruskega, francoskega, italijanskega in nemškega konsulata, pravoslavnega vladike ter višjih carskih sodnij in uradnij. Mesto trži z Dobrovnikom in Trstom. Naj zvedenejši trgovci so Srbi in tudi najbogatejši. Govori se, da je bil Mostar rimski municipij, rimska naselbina, pod imenom Matrix ali Pons vetus = Most stari. Mogoče. Res je, da veže prav star, sila močen, kamnat most predmestje Podhum z ostalim mestom. Vzdiga se okolo 80' drzovito nad Neretvo. Ukazal ga je neki ali cesar Trajan ali pa Hadrijan postaviti. Nečem ugovarjati, ali opomniti smem, da je tudi v Sarajevu most čez Miljačko „Kozja čuprija“, ki je zelo podoben Mostarskemu. Okolo mosta čez Neretvo je še najti obilo ostankov starinskih trdnjav, kakor so črne skale, starikast stolp, iz katerega bi se še dandanes mogel most proti vsakemu napadu in uporu braniti. Herceg Štefan je opasal mesto s krepkim zidovjem. V 17. veku bil je Mostar od Benečanov dvakrat vzeti in osvojen. Po dohodu avstrijske vojske spremenilo se je v mestu marsikaj. Trgovina se je obnovila ter povzdignila, nove kavarne so se odprle pa nove gostilnice in pekarije.

Da se sprehajaš po čaršiji, doné ti na ušesa razni jeziki, kakor hrvatski, italijanski, nemški in francoski. Dva elegantna hotela sta nastala, odkar Avstrijanci zapovedujejo Mostaru, in sicer hôtel Ragusa in hôtel Avstrija; oba z evropskim komfortom. Toliko v obče o hercegovinskeji metropoli ali stolici.

Smešnica 14. Nekdo se je obut, s črevlji na nogah, v postelj spravljaj. Gospodinja ga vpraša: Kaj si se s pametjo skregal? — „O ne!“ jej odgovori: Že dve noči se mi je sanjalo, da po glazevini hodim, in to je bilo strašno — danes pa vem, da se mi ni ničesa bati. Srepež.

Razne stvari.

(*Matica slovenska*) podeli letos društvnikom: Slovnico Šumanovo, Somatologijo Samičevo in letopis. Geometrija Lauterjeva je dotiskana. Za izdavanje učnih knjig srednim šolam izvoljen je odsek, v kateri so izvoljeni: Šuklje, Vodušek, Zupančič, Tomšič in Marn.

(*Ponožni brzolaki*) na južnej železnici bodo bržeje vozili, ker se prirejajo močnejše mašine.

(*Šolske novosti*.) G. Drnjač je imenovan za uda šolskemu okrajnemu svetu v Mahrenbergu, g. Bračko za nadučitelja v Leskovci, g. Wudler v Ljubnem, g. Meier v Pernicah (znata slednja dva slovenski?) in gosp. Šegula sme s službo menjati.

(*Stepli*) so se vojaki in civilisti v Mariboru v krčmi „pri zlatem konji.“ Bilo je več ranjenih in jeden civilistov je precej razklano bučo nesel domov.

(*Tretji vinski sejem v Zagrebu*) vršil se bode dne 25., 26., 27. aprila.

(*Norljava ženska*) Marija Radoličeva iz Podove stopila je pri Črešnovekem tunelu preblizu k hlapcu in je bila tako hudo ranjena, da je morala umreti.

(*Grajščino Freistein*) v spod. Poljskavi prodal je Jud Samuel Mendl za 140.000 fl. Zagrebški sestrar Magdalenaricam, ki bodo ondi ustanovile izgojevališče za pridne deklet. Jud je baje dobiček 30.000 fl. v žep djal.

(*Osepnice*) hudo razsajajo v Pebrežji blizu Ptuja.

(*V Lilaškem vrhi*) je pogorel posestnik P. Terbiž. Siromak je tudi grozno opečen.

(*Za novo Šavniško šolo*) izvolili so Poličanje baje zato g. Antauerja v šolski svet ker so vinarji večidel v rokah meščanov in so baje ti med seboj in iz sebe volili meščana. Tako se nam poroča! Je li res tako?

(*Za družbo vodnega čiščenja*) so darovale naslednje župnije: Brežice drugi 1 fl. 24 kr., Čadram 2 fl. 80 kr., sv. Jurij na južni zel. drugi 4 fl., Žusem 13 fl., Sibika 8 fl. 13 kr., Celje drugi 10 fl., Središče 6 fl. 66 kr., Maribor tretji 10 fl. 23 kr., sv. Lovrenc v Slov. gor. 8 fl., Remšnik 6 fl. 50 kr.

(*Slovenske prošnje*) poslale so občine sv. Mohor in Plat po blagorodnem g. Mihaelu Hermanu visokemu državnemu zboru.

(*Druhal*.) Dne 25. marca na praznik M. B. so Ojstriški rudarji na Doli kmečkega fanta brez vsakega uzroka tolovajsko ubili, par družih smrtno

ranili, vsakega, ki jim je v roke prišel napadli, da še celo starčki in otroci niso bili pred njimi varni.

(*Pesmarica po številkah*) za nežno mladino s pristavkom 10 narodnih napevov (64 števil na 48 stranah). Sestavil Anton Foerster, založil in natisnil Rudolf Milic v Ljubljani. Cena 15 kr. Pri tej lepi obliki in pri taki nizki ceni tega broširanega praktičnega zvezka pričakujemo, da bode prvi natis takoj razprodan. Po pošti naj se priloži za 1 iztis 2 kr., za 2 do 7 iztisov 5 kr., za 8 do 17 iztisov 10 kr., od 17 iztisov dalje 15 kr. — Na vsakih 12 iztisov priloži se 1 iztis brezplačno.

(*Iz Griž*) pri Celji nam je veljaven mož poslal zagovor župana in tajnika. Krivic nečemo nikomu delati. Zato objavimo dopis kmalu.

(*Od sv. Urbana nad Ptujem*) ali morebiti le v Ptuji doma oglasil je se v „Cillier-Ztg.“ nek bedasti nemškutar zoper podpisovanje slovenskih prošenj. Sram ga bodi, ki v lastno skledo pljava.

(*Zaupnico dr. Vošnjaku*) za izvrstno zagovarjanje Slovencev v državnem zboru je poslal okrajni odbor.

(*Obrazec za slovenske prošnje*) ima na prodaj g. Leon, tiskar v Mariboru, 3 kr. iztis.

(*V mariborski bolnišnici*) preiskuje okrožna sodnija oskrbnikovo neredno gospodarstvo, mnogo meščanov bilo je zaslišanih, oskrbnik Barthel je odstavljen. Pravoč je, da bode mariborski župan dr. Reiser še plačevati mogel, ker Barthelnu ni dovoljno na prste gledal.

(*Pogorel*) je M. Pirš v Lazah pri Konjicah.

(*Izlet*) napravijo „turnerji“ iz Gradca, Celja, Ptuja, in Radgone dne 9. aprila v Slov. Bistrico.

(*Plaz*) 300 seznjev dolg dela južno železnico nevarno pri Zagorji.

(*Velikonočno streljanje*) prepovedalo je ljutomersko c. k. glavarstvo. Dopisatelj iz Ljutomera se močno žali zaradi tega. Pravi, naj bi se bedakom prepovedalo, ne pa vrlim kristijanom, ki te dni radi svoje veselje, da je Kristus vstal, s streljanjem po navadi vseh Jugoslovanov javno kažejo. Je pač težko vsem pogoditi. Zopet drugi so zoper streljanje, ker se vsako leto nesreče godijo.

(† *Umrli*) je 24. marca t. l. g. Ignacij Katschthaler, mnogoletni pregledovalec cerkvenih računov naše škofije, po dolgej in mučnej bolezni, 64 let star.

(*Dražbe*) 11. aprila Franc Stergar na mestnem v. hu Ptujskem 3905 fl., Jožef Ogrizek v Rogaci 5228 fl. 14. aprila Marija Rotman v Kušerniku itd. 3875 fl., Katra Spah v Leskovci 6200 gold., 18. aprila Jakob Krajac v Okiči 4018 fl.

Loterijne številke:

V Trstu 1. aprila 1882: 68, 72, 58, 71, 6.
V Linci „ „ 9, 54, 17, 53, 16.

Prihodnje srečkanje: 15. aprila 1882.